

КОМЕНТАР НА НАРЕДБА ЗА РЕДА ЗА ИЗБОР НА ОСИГУРЯВАНЕ, ВНАСЯНЕ И РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ ОСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ, ВНОСКИТЕ ЗА ФОНД „ГАРАНТИРАНИ ВЗЕМАНИЯ НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ“ И ЗА ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ

Вержиния Заркова

Експерт по социално осигуряване

Резюме

Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация е в сила от 4 септември 2015 г. Тя е приета с ПМС № 233 от 31.08.2015 г. и е обнародвана с ДВ, бр. 68 от 4 септември 2015 г. През тази година Наредбата е отменена на формално основание с Решение № 410 от 10.01.2018 г. по административно дело № 12089 от 2015 г. на Върховния административен съд по съображения за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, уредени в разпоредбите на чл. 26, ал. 1 и ал. 2, чл. 27 и чл. 28, ал. 2 и ал. 3 от Закона за нормативните актове, и отново приета след отстраняване на пропуските. В сегашния си вид Наредбата е обнародвана в ДВ, бр. 70 от 24.08.2018 г. и е в сила от същата дата.

Наредбата урежда обществените отношения, свързани с:

1. реда за внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), Учителския пенсионен фонд, фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, както и лихвите по тях и други приходи в Националната агенция за приходите (НАП);
2. реда и начина за избор за промяна на осигуряване по чл. 4б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване;
3. реда за внасяне и разпределяне на увеличената осигурителна вноска за фонд „Пенсии“ и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване (КСО)“ на държавното обществено осигуряване в размера на вноската за универсален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4б, ал. 1 от КСО;
4. реда и начина за избор за промяна на осигуряване по чл. 4в, ал. 1 КСО;
5. реда за внасяне и разпределяне на увеличената осигурителна вноска за фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване в размера на съответната вноска за професионален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 КСО;
6. реда за прехвърляне от универсален пенсионен фонд на натрупаните

средства по индивидуалните партии на лицата, направили избор по чл. 4б, ал. 1 КСО, в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система;

7. реда за прехвърляне на средствата от Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система в избран универсален пенсионен фонд, когато осигурено лице е направило промяна на осигуряването си на основание чл. 124а, ал. 1 КСО;

8. реда за прехвърляне от професионален пенсионен фонд на натрупаните средства по индивидуалните партии на лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 КСО, във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване.

В статията всеки от тези въпроси е коментирани подробно. Посочени са нормативните основания от Кодекса за социално осигуряване, въз основа на които е установен съответният ред за действия от страна на осигурителите, Националната агенция за приходите и действията, които се предприемат от нея по отношение трансфера на средствата, които събира, към съответните фондове на държавното обществено осигуряване и Националната здравноосигурителна каса. Подробно са разгледани взаимоотношенията с фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система. С примери е илюстриран начинът на закръгляване на сумите за осигурителни вноски, който гарантира безпроблемно приемане на данните за осигурените лица и дължимите суми от осигурителите за държавното обществено осигуряване и здравното осигуряване.

Ключови думи: осигурителни вноски, внасяне, разпределение, универсален пенсионен фонд, професионален пенсионен фонд, промяна на осигуряването

Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация е в сила от 4 септември 2015 г. Тя е приета с ПМС № 233 от 31.08.2015 г. и е обнародвана с ДВ, бр. 68 от 4 септември 2015 г.

През тази година Наредбата е отменена на формално основание с Решение № 410 от 10.01.2018 г. по административно дело № 12089 от 2015 г. на Върховния административен съд по съображения за допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, уредени в разпоредбите на чл. 26, ал. 1 и ал. 2, чл. 27 и чл. 28, ал. 2 и ал. 3 от Закона за нормативните актове и отново приета след отстраняване на пропуските. В сегашния си вид Наредбата е обнародвана в ДВ, бр. 70 от 24.08.2018 г. и е в сила от същата дата.

Съгласно чл. 1 от Наредбата с нея се уреждат:

1. редът за внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), Учителския пенсионен фонд, фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и

вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“, както и лихвите по тях и други приходи в Националната агенция за приходите (НАП)

Редът за внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски е подробно посочен в членове от 2 до 5 на Наредбата. Задължителните осигурителни вноски и лихвите по тях за различните фондове се внасят по специализирани сметки на Националната агенция за приходите, както следва:

- осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване, осигурителните вноски за Учителския пенсионен фонд и вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ се внасят по банковата сметка на компетентната териториална дирекция (ТД) на НАП за събиране на приходите за социалноосигурителните фондове към Националния осигурителен институт (НОИ);
- осигурителните вноски за здравно осигуряване се внасят по банковата сметка на компетентната ТД на НАП за събиране на приходите за НЗОК;
- осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване се внасят по банкова сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на компетентната ТД на НАП;
- осигурителните вноски за фонд „Пенсии“ в размера на увеличената осигурителна вноска за универсален пенсионен фонд, съответно за професионален пенсионен фонд, се внасят по банкова сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на компетентната ТД на НАП.

В чл. 3 от Наредбата са посочени осигурителните доходи, върху които се изчисляват задължителните осигурителни вноски, както и начинът на закръгляване при изчислението им.

Осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване се дължат върху дохода, определен в разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване и Наредба за елементите на възнаграждението и за доходите, върху които се правят осигурителни вноски. Върху така определения доход се изчисляват осигурителните вноски и за: учителския пенсионен фонд, за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален и универсален пенсионен фонд и за здравно осигуряване.

Осигурителният доход, върху който се дължат осигурителни вноски за здравно осигуряване за периодите на временна неработоспособност, бременност и раждане и за периодите на отглеждане на дете по чл. 164, ал. 1 и 3 и за осиновяване по чл. 164б, ал. 1 и 4 от Кодекса на труда, е този, посочен в чл. 40, ал. 1, т. 5 от Закона за здравното осигуряване. Доходът за лицата, които нямат друго основание за внасяне на здравноосигурителни вноски по ЗЗО, е този по чл. 40, ал. 5 от Закона. Вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ се изчисляват от brutното трудово възнаграждение на работниците и служителите. През 2018 г. вноски за този фонд не се внасят. В проекта за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2019 г. е предвидено и през следващата година тези вноски да не се внасят.

Осигурителните вноски се изчисляват поотделно за сметка на осигурителя и осигуреното лице, когато те се разпределят между тях. Осигурителните вноски за фонд „Трудова злополука и професионална болест“ на държавното обществено осигуряване, за Учителския пенсионен фонд, за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд, вноските за лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 от КСО, и вноските по чл. 40, ал. 1, т. 5 от ЗЗО са изцяло за сметка на осигурителите. Здравноосигурителните вноски за лицата по чл. 40, ал. 5 от ЗЗО са изцяло за тяхна сметка.

Размерите на осигурителните вноски за фондовете на държавното обществено осигуряване, Учителския пенсионен фонд и за допълнително задължително осигуряване се регламентират в Кодекса за социално осигуряване, а размерът на здравноосигурителната вноски в Закона за бюджета на НЗОК за съответната година.

Осигурителните вноски се изчисляват до втория знак след десетичната запетая за всяко осигурено лице поотделно, като закръгляването им се извършва по следния начин:

1. когато третата цифра след десетичната запетая е в интервала от 0 до 4, втората цифра след десетичната запетая остава непроменена;
2. когато третата цифра след десетичната запетая е в интервала от 5 до 9, се прибавя единица към втората цифра след десетичната запетая.

Пример: Служител, роден преди 1960 г., получава брутно трудово възнаграждение в размер на 1 255 лв., което е и осигурителният доход на лицето. Дължимите осигурителни вноски за лицето са следните:

- за сметка на осигурителя:
 - за фонд „Пенсии“, фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“ – 13,72%;
 - за фонд „Трудова злополука и професионална болест“ – 0,9%;
 - за здравно осигуряване – 4,8%.
- за сметка на осигуреното лице:
 - за фонд „Пенсии“, фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“ – 10,58%;
 - за здравно осигуряване – 3,2%.

Изчисляване на дължимите суми:

- За сметка на осигурителя:
 - за фонд „Пенсии“, фонд „Общо заболяване и майчинство“ и фонд „Безработица“ – $1255 \text{ лв.} \times 13,72\% = 172,186$ закръглено 172,19 лв.;
 - за фонд „Трудова злополука и професионална болест“ – $1255 \text{ лв.} \times 0,9\% = 11,295$ закръглено 11,30 лв.;
 - за здравно осигуряване – $1255 \text{ лв.} \times 4,8\% = 60,24$ лв.
- За сметка на осигуреното лице:

Заявлението се подава на основание чл. 4, ал. 3 от Наредбата за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и обмен на информация с изключение на лицата по чл. 40, ал. 5 от ЗЗО, които внасят задължителни осигурителни вноски, които се отнасят за периоди преди 2005 г.

Националната агенция за приходите обработва и защитава личните Ви данни съобразно изискванията на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.

Повече подробности за ангажиментите на Националната агенция за приходите в качеството ѝ на администратор на лични данни можете да намерите на интернет адрес: www.nap.bg или да се свържете с нас на електронния адрес на Информационния център на НАП: infocenter@nra.bg и на телефон: 0700 18 700.

2. редът и начинът за избор за промяна на осигуряване по чл. 4б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване

В Кодекса за социално осигуряване са създадени част „Избор за промяна на осигуряване от допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ и във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“ и част „Избор за промяна на осигуряване от допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“.

На основание чл. 4б, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване осигурените в универсален пенсионен фонд лица имат право да изберат да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, с увеличена осигурителна вноска в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.”

Пример:

Жена, родена на 30.04.1961 г., навършва 62 години на 30.04.2023 г. и ще придобие право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Може да промени осигуряването си от допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, ако подаде заявление за това преди 30.04.2018 г.

При първоначално започване на работа лицата, родени след 31 декември 1959 г., задължително трябва да изберат универсален пенсионен фонд, в който да се осигуряват. В случай че не направят това, те биват служебно разпределени в такъв фонд. Служебното разпределение се осъществява от Националната агенция за приходите. Едва след като осигуреното лице избере универсален пенсионен фонд, в който да се осигурява, то може да промени желанието си и да заяви, че желае вноските му да се внасят само във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване.

Законодателят не е определил срок, в който осигурените лица да заявят първоначално желанието си за промяна на осигуряването си, т. е. осигурените в универсален пенсионен фонд могат по всяко време да пожелаят да променят това и да се осигуряват само във фонд „Пенсии“.

Настоящото заявление се отнася за осигурени лица, които са осигурени в универсален пенсионен фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване.

Националната агенция за приходите обработва и защитава личните Ви данни съобразно изискванията на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.

Повече подробности за ангажиментите на Националната агенция за приходите в качеството ѝ на администратор на лични данни можете да намерите на интернет адрес: www.nar.bg или да се свържете с нас на електронния адрес на Информационния център на НАП: infocenter@nra.bg и на телефон: 0700 18 700.

Заявленията се подават в компетентната ТД на НАП лично или от упълномощено с нотариално заверено изрично пълномощно лице или по електронен път с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице. Не се приемат от НАП заявления Приложение 3, подадени от осигурени в универсален пенсионен фонд лица, които към датата на подаване на заявлението не отговарят на условията по чл. 4б, ал. 1 и/или ал. 2 КСО.

3. редът за внасяне и разпределяне на увеличената осигурителна вноска за фонд „Пенсии“ и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 от Кодекса за социално осигуряване (КСО)“ на държавното обществено осигуряване в размера на вноската за универсален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4б, ал. 1 от КСО

Осигурителните вноски за лицата, променили осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 КСО“ на държавното обществено осигуряване, се внасят по специализираната сметка на НАП за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Постъпилите по тази сметка осигурителни вноски за Фонд „Пенсии“, съответно за фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 КСО“, на държавното обществено осигуряване в размера на осигурителната вноска за универсален пенсионен фонд за периоди след направения избор се превеждат по банковата сметка на НОИ за държавното обществено осигуряване в Българската народна банка в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на постъпването им (чл. 7, ал. 3 от Наредбата).

Натрупаните средства на осигуреното лице в универсален пенсионен фонд преди промяната на осигуряването се превеждат в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система.

Националната агенция за приходите съхранява информация за осигурените лица, направили избор по чл. 4б от КСО, и предоставя тази информация на НОИ.

Обратно, при промяна на осигуряването от фонд „Пенсии“, съответно от фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, в универсален пенсионен фонд, ако за лицето има преведени средства в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система, те се прехвърлят по индивидуалната му партида в избрания от него универсален пенсионен фонд.

Националната агенция за приходите обработва и защитава личните Ви данни съобразно изискванията на Закона за защита на личните данни и Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г.

Повече подробности за ангажиментите на Националната агенция за приходите в качеството ѝ на администратор на лични данни можете да намерите на интернет адрес: www.nap.bg или да се свържете с нас на електронния адрес на Информационния център на НАП: infocenter@nra.bg и на телефон: 0700 18 700.

Не се приемат от НАП заявления Приложение 4, подадени от осигурени в професионален пенсионен фонд лица, на които към датата на подаване на заявлението е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране.

Прехвърлянето на средствата от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване е еднократно и не е предвидено обратно възстановяване на осигуряването в професионален фонд.

5. редът за внасяне и разпределяне на увеличената осигурителна вноска за Фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване в размера на съответната вноска за професионален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 КСО

Увеличената осигурителна вноска за допълнително задължително пенсионно осигуряване с размера на вноската за професионален пенсионен фонд за лицата, направили еднократен избор за промяна, постъпва по специализираната сметка на НАП за допълнително задължително пенсионно осигуряване. Постъпилите по специализираната сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП осигурителни вноски за фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване в размера на осигурителните вноски за професионален пенсионен фонд се превеждат по банковата сметка на НОИ за държавното обществено осигуряване в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на постъпването им (чл. 7, ал. 5 от Наредбата).

Осигурителните вноски за професионален пенсионен фонд за лицата, работещи при условията на I и II категория труд и получаващи пенсия за осигурителен стаж и възраст, също се превеждат по сметката на НОИ за държавното обществено осигуряване в Българската народна банка, т. е. тези лица не се осигуряват в професионален пенсионен фонд, когато след пенсионирането си продължават да работят при условията на тези категории труд.

Постъпилите по специализираната сметка на НАП за допълнително задължително пенсионно осигуряване осигурителни вноски за фонд „Пенсии“ и фонд „Пенсии за лицата по чл. 69 КСО“ на държавното обществено осигуряване в размера на вноската за универсален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4б, ал. 1 КСО, и в размера на съответната вноска за професионален пенсионен фонд за лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 КСО, се разпределят и превеждат по банковата сметка на НОИ за държавното обществено осигуряване съобразно подадените заявления Приложения № 3 и 4, данните,

представени с декларация обр. № 1 „Данни за осигуреното лице“ и внесените осигурителни вноски.

6. редът за прехвърляне от универсален пенсионен фонд на натрупаните средства по индивидуалните партии на лицата, направили избор по чл. 4б, ал. 1 КСО, в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система

На основание чл. 129, ал. 12 от КСО при промяна на осигуряването от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, натрупаните средства в индивидуалната партия на осигурените лица постъпват в Държавния фонд за гарантиране устойчивостта на държавната пенсионна система.

Натрупаните средства в индивидуалната партия на осигурените лица се превеждат от съответния универсален пенсионен фонд по сметка на Националната агенция за приходите в 6-месечен срок от възникване на осигуряването във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“.

Постъпилите в специализирана сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП осигурителни вноски за универсален пенсионен фонд по индивидуалните партии на лицата за периоди преди направения избор се прехвърлят в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на постъпването им (чл. 7, ал. 4 от Наредбата).

7. редът за прехвърляне на средствата от Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система в избран универсален пенсионен фонд, когато осигурено лице е направило промяна на осигуряването си на основание чл. 124а, ал. 1 КСО

Законодателят е предвидил, че лицата, които са се отказали от осигуряване в универсален пенсионен фонд и вноските им се внасят само във фонд „Пенсии“, могат да възобновят осигуряването си отново в универсален пенсионен фонд. Нормативното основание за това е чл. 124а от Кодекса за социално осигуряване.

Съгласно посочената разпоредба лицата по чл. 4б, ал. 1 от КСО, които са избрали да променят осигуряването си от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно във фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, могат да изберат да възобновят осигуряването си в универсален пенсионен фонд не по-късно от 5 години преди възрастта им по чл. 68, ал. 1 и ако не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст.

Възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд може да се направи след изтичане на една година от избора на осигуряване във фонд „Пенсии“ (чл. 124а, ал. 2 от КСО). Осигуряването възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Нов избор на осигуряване във фонд „Пенсии“ след възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд може да се направи след изтичане на една година от възобновяването. Нормативното основание за това е ал. 2 на чл. 4б от Кодекса за социално осигуряване. Осигуряването на лицата във фонд „Пенсии“ възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора.

Възобновяването на осигуряването в универсален пенсионен фонд става след подаване на индивидуално заявление до пенсионноосигурително дружество, управляващо фонда, в който лицата желаят да участват. След постъпването на такива заявления пенсионноосигурителното дружество подава в НАП информация за това в срок до първо число, съответно – до първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаването им. От своя страна НАП уведомява Министерството на финансите за размера на прехвърлените средства в Държавния фонд за гарантиране устойчивост на държавната пенсионна система за всяко лице, което е възобновило осигуряването си в универсален пенсионен фонд. Прехвърлянето на средствата за лицата, които са възобновили осигуряването си в универсален пенсионен фонд, се извършва от НАП в едномесечен срок от подадената информация от пенсионноосигурителното дружество.

8. редът за прехвърляне от професионален пенсионен фонд на натрупаните средства по индивидуалните партии на лицата, направили избор по чл. 4в, ал. 1 КСО, във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване

Съгласно чл. 5, ал. 3 от Наредбата средствата от индивидуалната партия в професионален пенсионен фонд за лицата, които са подали заявление по чл. 4, ал. 6 от Наредбата (приложение 4), се прехвърлят от пенсионноосигурителните дружества по сметка на НОИ.

Националната агенция за приходите предоставя информация на пенсионноосигурителните дружества за подадените заявления Приложение 4 до първо число, съответно – до първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаването им (чл. 10, ал. 4 от Наредбата). Въз основа на тази информация на първо число, съответно – на първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаване на заявленията, пенсионноосигурителното дружество изчислява размера на средствата по индивидуалните партии на лицата по стойността на един дял, валидна за предходния работен ден, и закрива партидите в 10-дневен срок. След това дружеството изготвя и изпраща на НОИ информация за размера на средствата по индивидуалните партии на лицата, подали заявления Приложение 4.

Пенсионноосигурителното дружество превежда средствата, натрупани по индивидуалните партии, на лицата в професионален пенсионен фонд и в деня на превода предоставя по електронен път с квалифициран електронен подпис информация на НОИ за размера на прехвърлените за всяко лице средства. В едноседмичен срок от превода пенсионноосигурителното дружество изпраща на всяко осигурено лице с писмо с обратна разписка извлечение от индивидуалната му партия и го уведомява за извършеното прехвърляне на средствата.

Постъпилите по специализираната сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП осигурителни вноски за професионален пенсионен фонд, които не са преведени на пенсионно осигурителното дружество, на лицата, които еднократно са променили осигуряването си от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ с увеличена осигурителна вноска и на които не им е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране, се прехвърлят във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване в срок до 25-о число на месеца, следващ месеца на постъпването им.

С ПЗР на Наредбата са уредени действията на осигурените и осигурителите, извършени в периода от отмяната на старата наредба до влизане в сила на новата, а именно:

- когато лицата писмено са заявили избора си за промяна на осигуряването по чл. 4б, ал. 1 от КСО и § 154, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 92 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 15 от 2018 г., попр., бр. 16 от 2018 г.) в периода от 22 май 2018 г. до влизане в сила на Наредбата, се счита, че са подали заявление по реда на чл. 4, ал. 5 и ал. 7;
- когато лицата писмено са заявили избора си за промяна на осигуряването по чл. 4в, ал. 1 от КСО в периода от 22 май 2018 г. до влизане в сила на Наредбата, се счита, че са подали заявление по реда на чл. 4, ал. 6 и ал. 7;
- внесените осигурителни вноски в размера за универсален пенсионен фонд и в размера на съответната вноска за професионален пенсионен фонд за лицата, упражнили правото си на избор по чл. 4б, ал. 1, съответно по чл. 4в, ал. 1 от КСО, и по § 154, ал. 1 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 92 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 15 от 2018 г., попр., бр. 16 от 2018 г.) в периода от 1 май 2018 г. до влизане в сила на Наредбата, се разпределят и превеждат по банковата сметка на НОИ за държавното обществено осигуряване, съобразно представените съгласно чл. 5, ал. 4, т. 1 от КСО данни, в срок до 10 дни от влизане в сила на Наредбата.

Във връзка с възможността за избор на осигуряване напомняме, че съгласно § 154 (в сила от 01.01.2018 г.) от Преходни и заключителни разпоредби към ЗАКОН за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване (ДВ, бр. 92 от 17.11.2017 г.):

- лицата, на които до 31 декември 2018 г. включително остават по-малко от 5 години до навършване на възрастта им по чл. 68, ал. 1 и на които не е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, могат еднократно, в срок до 31 декември 2018 г., да упражнят правото на избор по чл. 4б за промяна на осигуряването им от универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, на държавното обществено осигуряване;

- Лицата, на които е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст с начална дата между 15 август 2015 г. и 31 декември 2017 г. включително, с намален индивидуален коефициент съгласно чл. 70, ал. 7, имат право в срок до 31 декември 2018 г. да поискат преизчисляването ѝ без намаление на индивидуалния коефициент, ако прехвърлят средствата от индивидуалната си партида в универсален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“, съответно фонд „Пенсии за лицата по чл. 69“, на държавното обществено осигуряване. Прехвърлянето на средствата се заявява лично или от упълномощено с нотариално заверено пълномощно лице. Заявлението се подава до съответното пенсионноосигурително дружество, управляващо фонда, в който лицето е осигурено, чрез териториалното поделение на Националния осигурителен институт, което изплаща пенсията, едновременно със заявлението за преизчисляване на пенсията.

DISCUSSION ON THE ORDINANCE ON THE PROCEDURE OF CHOICE OF SOCIAL SECURITY, CONTRIBUTION AND ALLOCATION OF THE COMPULSORY SOCIAL SECURITY CONTRIBUTIONS, THE CONTRIBUTIONS TO THE GUARANTEED RECEIVABLES OF WORKERS AND EMPLOYEES FUND AND THE EXCHANGE OF INFORMATION

Verzhinia Zarkova

Social Security Expert

Summary

The Ordinance on the Procedure of Choice of Social Security, Contribution and Allocation of the Compulsory Social Security Contributions, the Contributions to the Guaranteed Receivables of Workers and Employees Fund and the Exchange of Information is effective as of 4 September 2015. It was adopted by Regulation of the Council of Ministers No 233 of 31.08.2015 and promulgated in the State Gazette issue 68 of 4 September 2015. In this year, the Ordinance was repealed on formal grounds by Decision No 410 of 10.01.2018 under administrative case No 12089 of 2015 of the Supreme Administrative Court because of violation of the administrative procedure rules as provided for in Article 26, paragraph 1 and 2, Article 27 and Article 28, paragraph 2 and paragraph 3 of the Law on Administrative Acts and readopted upon correction of the deficiencies. In its current version, the Ordinance was promulgated in the State Gazette issue No 70 of 24.08.2018 and is effective as of that date.

The Ordinance regulates social relationships related to:

- 1. the procedure for the contribution and allocation of the compulsory social security contributions to the State social security funds, the National Health Insurance Fund, the Teachers' Pension Fund, the Supplementary Compulsory Pension Insurance Funds and the contributions to the Guaranteed Receivables of Workers and Employees Fund, as well as interests accruing on these contributions and other payables to the National Revenue Agency;*
- 2. the procedure and the way of choosing to change social security under Art. 4b,*

paragraph 1 of the Social Security Code;

- 3. the procedure for the contribution and allocation of the increased social security contribution to the Pension Fund and the Fund for the Pensions of the Individuals under Art. 69 of the Social Security Code of the State social security at the amount of the contribution to a universal pension fund for the persons who have made the choice under Art. 4b, paragraph 1 of the Social Security Code;*
- 4. the procedure and the way of choosing to change social security under Art. 4c, paragraph 1 of the Social Security Code;*
- 5. the procedure for the contribution and allocation of the increased social security contribution to the Pension Fund of the State social security at the amount of the relevant contribution to an occupational pension fund for the persons who have made the choice under Art. 4c, paragraph 1 of the Social Security Code;*
- 6. the procedure for transferring from a universal pension fund of the amounts accrued under the individual pension statements of the persons who have made the choice under Art. 4b, paragraph 1 of the Social Security Code, to the State Fund for Guaranteeing the Sustainability of the State Pension System;*
- 7. the procedure for transferring of funds from the State Fund for Guaranteeing the Sustainability of the State Pension System to the selected universal pension fund where the insured person has changed his or her social security on the grounds of Art. 124a, paragraph 1 of the Social Security Code;*
- 8. the procedure for transferring from an occupational pension fund of the amounts accrued under the individual pension statements of the persons who have made the choice under Art. 4c, paragraph 1 of the Social Security Code to the Pension Fund of the State social security.*

The article discusses each of those issues in detail. The paper also states the legal grounds in the Social Security Code on the basis of which the relevant procedure has been established for the actions to be undertaken by insured persons and the actions to be undertaken by the National Revenue Agency in respect of the transfer of funds collected thereby to the relevant funds of the State social security and the National Health Insurance Fund. The article discusses in detail the relationships with the supplementary compulsory pension insurance funds and the State Fund for Guaranteeing the Sustainability of the State Pension System. Examples are used to illustrate the way of rounding the amounts of social security contributions which ensures the smooth acceptance of data on insured persons and the amounts due by contributors to the State social security and health insurance.

Key words: *social security contributions, contribution, allocation, universal pension fund, occupational pension fund, change of social security*